

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนบนพื้นที่สูง :

กรณีศึกษา ตำบลผาช้างน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ชื่อผู้เขียน

ว่าที่ร้อยตรี อนุชา ปัญจันทร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประสาน ตั้งสิกบุตร ประธานกรรมการ

อาจารย์ ฉัตรแก้ว สิมารักษ์ กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิทย์ รุ่งวิสัย กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสอดคล้องของแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลผาช้างน้อย กับแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ศึกษาถึงการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลผาช้างน้อย

ในการเก็บข้อมูลได้ใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม กล้องถ่ายภาพนิ่ง และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย คณะกรรมการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลผาช้างน้อย ประชาชนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยว ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลผาช้างน้อย เป็นการดำเนินงานโดยมีทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว สภาพภายในแหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะของป่าไม้ที่ยังอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ มีทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทวิวทิวทัศน์ที่สวยงามเป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ ลักษณะกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มี คือ การเดินป่า ศึกษาธรรมชาติ การพักผ่อน โดยจัดให้มีการศึกษาและสร้างจิตสำนึก เพื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดการเรียนรู้และเกิดจิตสำนึกในการดูแลสิ่งแวดล้อม เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เหมาะสมกับการอนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับสภาพปัญหาที่สำคัญ คือ การบุกรุกพื้นที่ป่า เกิดไฟไหม้ป่า ขาดมาตรการในการควบคุมเสียงอึกทึกของนักท่องเที่ยว ขาดป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ เส้นทางเดินป่ายังไม่ปลอดภัย ขาดประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งชุมชนท้องถิ่นมีโอกาสน้อยในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

2. การดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลผาซำน้อยสอดคล้องกับแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเพียงสองแนวทาง ได้แก่ 1.) การจัดการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก 2.) การจัดการด้านการส่งเสริมให้ภาคเอกชนหรือประชาชนท้องถิ่นเข้ามาลงทุน ส่วนแนวทางการจัดการที่ไม่สอดคล้องอีกสี่แนวทาง ได้แก่ 1.) การจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม 2.) การจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น 3.) การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว 4.) การจัดการการส่งเสริมตลาดและการนำเที่ยว

3. แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลผาซำน้อยเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม ควรดำเนินการ ได้แก่ ประเมินขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวของพื้นที่ กำหนดมาตรการควบคุมเสียงอีกทีก็ วางแผนการจัดการขยะ น้ำเสีย ภายในแหล่งท่องเที่ยว จัดให้มีคู่มือเกี่ยวกับระบบนิเวศให้นักท่องเที่ยวสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการมากยิ่งขึ้น และสร้างเครือข่ายกับองค์กรที่สนับสนุนการท่องเที่ยว

Independent Study Title	Ecotourism Management by a Highland Community: A Case Study of Tambon Pha Chang Noi, Amphoe Pong, Changwat Phayao	
Author	Mr. Anucha Punchakhun	
M.A.	Man and Environment Management	
Examining Committee	Assist. Prof. Prasarn Tangsikabuth	Chairman
	Lecturer Chatkaew Simaraks	Member
	Assoc. Prof. Suvit Rungvisai	Member

Abstract

This independent study is aimed at investigating the consistency of ecotourism management conducted by Tambon Pha Chang Noi and the Tourism Authority of Thailand's ecotourism managing measures in order to see the implementation, outcomes, problems and obstacles arisen from the ecotourism management conducted by Tambon Pha Chang Noi.

Data collection was made through structured interview, questionnaire, photographs and related documents. Sampling cohort consists of the ecotourism managing committee of Tambon Pha Chang Noi, local peoples, and tourists.

Results of the study revealed as follows:

1. The ecotourism management conducted by Tambon Pha Chang Noi is mainly based upon the natural resources rich in diversity which are beautiful and attractive to the tourists. Activities provided include trekking, natural studying and camping. As regards environmental education and awareness provided to the tourists, they played important roles in trying to comply the tourists' behaviors to consistent and sustainable development and conservation. However, some existing problems include forest encroachment, forest fire, lack of tourists noise control measures, informative signs, safe trail, public information, and community participation.

2. As regards the ecotourism management conducted by Tambon Pha Chang Noi, only two aspects are consistent with the Tourism Authority of Thailand's ecotourism managing measures. They are: 1) environmental education and awareness and 2) promotion ecotourism investment to private and local peoples. But the inconsistent ecotourism management includes 1) the tourist resources and environmental management, 2) local participation management, 3) infrastructure management and tourist services provided and 4) guiding tours and marketing promotion management.

3. As for suggestions proposed for the ecotourism management conducted by Tambon Pha Chang Noi for the improvement of tourist spots in the area, they should include the assessment of its tourism carrying capacity, tourists noise control measures, garbage and waste water management, information service for tourists, local participation encouragement, and tourism network creation with other agencies concerned.